

AMERİKAN GÖÇMENLİK HUKUKU KAPSAMINDA

**ASYLUM BAŞVURUSU VE
ALTERNATİF OTURUM İMKANLARINA İLİŞKİN
SORULAR VE CEVAPLAR**

ÖNSÖZ

AST(Advocates of Silenced Turkey) Türkiye’de son yıllarda yaşanan insan hakları ihlallerine karşı mücadele yürüten ve yaşanan hak ihlallerini duyurmayı hedef edinmiş bir kuruluştur.

Kuruluşumuz yaşanan hak ihlalleri sebebiyle Amerika’ya göç eden ve burada iltica başvurusunda bulunan veya başvuru yapmak isteyen üyeleri ve takipçilerini bilgilendirmek amacıyla bu bilgilendirme kitapçığını hazırlamıştır. Kitapçıkta sorular gerek üyelerimiz gerekse takipçilerimiz tarafından zamanla tarafımıza ulaşan sorulardan derlenmiş olup, cevaplar ise bir takım gönüllü avukatların yapmış oldukları açıklamalardan ibarettir. Kitapçıkta genel olarak Amerika’da iltica başvurusunda bulunmanın şartları ve bu başvuruya bağlı olarak oluşabilecek hak ve yükümlülükler ele alınmış olmakla birlikte, **kitapçıkta yer alan hiçbir bilgi HUKUKİ GÖRÜŞ NİTELİĞİ TAŞIMAMAKTADIR. KURULUŞUMUZ BU BİLGİLERİN KULLANILMASINDAN DOLAYI SORUMLU TUTULAMAZ.** Üye ve takipçilerimizin tamamına iltica başvurusunda bulunma konusunda avukatlardan destek alması önerilmektedir.

İlerleyen zamanda yine üye ve takipçilerimizden gelecek olan farklı sorular olması halinde bu bilgi kitapçığını güncellemeyi ve yenilemeyi hedefliyor, mevcut çalışmanın üyelerimize ve konu ile ilgilenen tüm bireylere faydalı olmasını umuyoruz.

ADVOCATES OF SILENCED TURKEY

www.silencedturkey.org

Help@silencedturkey.org

Twitter:

@silencedturkey

İÇİNDEKİLER

ABD'DE İLTİCA BAŞVURUSU

- 1- İltica nedir, kişilere ne gibi hak ve sorumluluklar getirir, başvuru sonrasında herhangi bir haktan mahrum olma söz konusu mudur?.....5
- 2- İltica başvurusu yapan şahsa yönelik kendi ülkesinde herhangi bir yaptırım veya negatif bir bakış açısı oluşur mu?.....6
- 3-Sağlık, eğitim, burs ve kira yardımı gibi sosyo-ekonomik konularda, iltica başvurusunda bulunan şahıslar Amerika'da ne tür haklar elde etmektedir? İltica başvurusu kabul edilen şahıslar bu haklar dışında ne gibi haklar elde etmektedir?.....7
- 4-İltica başvurusu onaylanan şahısların yeşil kart sürecini başlatan bekleme süresi olan bir yıllık süre hangi tarihten itibaren başlar?.....8
- 5-İltica başvurusunda bulunan bireyler başvurunun hangi evresinden itibaren yurt dışına seyahat edebilir ve/veya kendi ülkesine gidebilir? Bu şekilde yurt dışına çıkan şahısların ABD'ye giriş yaparken herhangi bir sorunla karşılaşma ihtimali var mıdır?.....8
- 6-Farklı eyaletler bazında değerlendirdiğimizde şahısların iltica başvurusundan daha hızlı sonuç alabilmek için ikamet ettikleri eyalet dışında iltica prosedürlerinin daha hızlı ilerlediği başka bir eyalette iltica başvurusu yapması ne kadar makuldür? Ve gerek yürürlükte bulunan mevzuat ve gerekse somut olaylar göz önüne alındığında bu hususta tavsiyeleriniz nelerdir?.....9
- 7-Halihazırda ABD'de statüye sahip şahısların iltica başvurusunda statülerini koruması nasıl bir avantaj sağlamaktadır? Diğer taraftan, iltica başvurusu reddedildiği takdirde hakim karşısına çıkmak için var olan statüden vazgeçmenin oluşturacağı riskler nelerdir?.....10
- 8-Avukat danışmanlığında iltica başvurusunda bulunmak isteyen ancak yeterli maddi imkana sahip olmayan şahısların ücretsiz ya da gönüllü avukatlık hizmeti alması mümkün müdür? Somut olaylar göz önüne alındığında şahısların bu gibi durumlarda nelere dikkat etmesi gerekir?.....11
- 9-Somut olaylar göz önüne alınarak statü değişikliği veya iltica başvurusu yaparken avukat desteğinin önemi nedir? Avukat danışmanlığıyla bu başvuruları gerçekleştiren şahısların ne tür avantajları vardır? Avukat desteğinin buradaki önemi nedir?.....11
- 10-İltica başvurusu reddedilen ve haricen herhangi bir statüsü olmayan bir şahsın iade mahkemesi süreci nasıl ilerlemektedir? Ret kararına itiraz mümkün müdür? Ülkesine iade edilme riski bulunan şahsın ABD'den ayrılarak başka bir ülkeye gitmek istediği takdirde herhangi bir engelle karşılaşması söz konusu mudur?.....12

11-ABD’de iltica başvurusunda bulunmak isteyen, ancak başka ülkenin vize veya vatandaşlığına sahip olan şahısların durumuyla ilgili ne gibi bir istisna söz konusudur? Çifte vatandaşlığı bulunan ancak siyasi nedenler veya güvenlik tehdidi gibi nedenlerle her iki ülkeye de geri dönemeyen şahısların iltica başvurusunun kabul edilme ihtimali nedir?.....13

12-İltica başvurusunda bulunan kişilerin bu başvurusu, şahsın birinci derece yakınlarının (özellikle, aile birleşimi kapsamı dışında kalan yakınlar için) ABD vizesine başvurması veya vize sahiplerinin ABD’ye gelmesi üzerinde herhangi bir olumsuz etki oluşturur mu?.....14

13- Eşi KHK ile kamudan ihraç edilen, herhangi bir soruşturma geçiren veya yurt dışında bulunduğu gerekçe gösterilerek pasaportu iptal edilen veya yargılaması devam eden aile üyeleri için aile birleşimi başvurusu gerçekleştirilebilir mi?.....15

14-Siyasi nedenlerle ABD’ye iltica eden ancak, ailesi kendi ülkesinde yaşayan ve farklı sebeplerden dolayı ABD’ye gelemeyen şahıslar iltica başvurusunun hangi aşamasında aile birleşimi talebinde bulunabilir? Aile birleşiminde yaş sınırı nedir? Herhangi bir sebeple Türkiye dışında bulunan aile üyeleri için de aile birleşimi başvurusunda bulunmak mümkün müdür?..... 15

STATÜ DEĞİŞİKLİĞİ

15-Turist vizesiyle ABD’ye gelip daha sonrasında statü değişikliği yaparak belirli bir amaçla ABD’de yaşamayı düşünen kişilerin bunu yapabileceği göçmen olmayan vize türleri nelerdir? Statü değişikliği başvurusunu gerçekleştirirken oluşabilecek sorunlar göz önüne alındığında avukat desteği nasıl bir önem taşımaktadır?..... 15

16-Statü değişikliği ve iltica başvurusunda şahıslar mevcut statülerinin süresi dolduktan sonra başvuruda bulunmaları sebebiyle herhangi bir yaptırıma tabi tutulur mu?.....19

17-Herhangi bir statü değişikliği başvurusundan ret alan, ABD’de başka yasal statüsü olmayan ve halihazırda iltica başvurusu da yapmamış bireyler hangi yasal haklara sahiptir? Bu şahısların red kararı sonrası yeniden statü değişikliği başvurusunda bulunması mümkün müdür? Bu durumda bulunan bireylere yeniden statü değişikliği başvurusu yapması mı yoksa iltica başvurusu yapması mı tavsiye edilir?.....19

18-Turist vizesiyle ABD’ye gelen, ancak belirli bir yatırım ile ABD’de şirket kurmak ya da şirket ortaklığında bulunmak isteyen şahısların dikkat etmesi gereken temel hususlar nelerdir? Özellikle farklı ortaklar arasında hisselerin belirlenmesi, ortakların karşılıklı hak ve sorumluluklarının ele alınması, taraflardan herhangi birisinin şirket ortaklığından vazgeçmesi halinde oluşacak muhtemel tablonun belirlenmesi, taraflardan herhangi birisinin olumsuz etkilemesi gibi sorunlarla karşılaşma ihtimaline binaen sözleşmenin hazırlanmasında avukatın desteği nedir?.....20

PASAPORT İPTALİ VE VATANDAŞLIKTAN ÇIKARILMA

19-Pasaportu iptal edilen, pasaportunu kaybeden veya pasaport süresi biten ancak farklı risklerden ötürü vatandaşı olduğu ülkenin ilgili makamlarına yeni bir pasaport için başvuruda bulunamayan şahıslar hangi resmi makamlara başvurmaktadır? Bu başvurularda nasıl bir usul izlenmelidir? Başvurular hangi zaman aralığında gerçekleştirilmelidir?.....21

20-Bakanlar kurulu kararıyla vatandaşlıktan çıkarılan ancak halihazırda ABD’de herhangi bir statüye sahip olan bireyler statülerini kaybetmemek adına nasıl bir yol izlemelidir? Bu şahıslar iltica başvurusunda bulunacak ise nelere dikkat etmelidirler?.....21

21-Olağanüstü yeşil kart başvurusu nedir ve hangi durumlarda mümkün olmaktadır?İltica başvurusunda bulunan şahısların olağanüstü yeşil kart başvurusunda bulunması mümkün müdür?.....21

22- ABD’de iltica başvurusunda bulunan ancak herhangi bir statüye sahip olmayan bireylerin yeşil kart çekilişinden kabul alması mümkün müdür? Böyle bir durumda şahıslara herhangi bir tercih hakkı doğar mı?.....22

ABD’DE İLTİCA BAŞVURUSU

1- İltica nedir, kişilere ne gibi hak ve sorumluluklar getirir, başvuru sonrasında herhangi bir haktan mahrum olma söz konusu mudur?

İltica bireylere uluslararası sözleşmelere dayalı olarak tanınan bir haktır. İltica başvurusu, bireylerin yaşadığı ya da yaşayabileceği ülkelerde din, ırk, milliyet, siyasi nedenler ya da üye oldukları gruplar nedeniyle bir hayat sürdürme şansları olmadığında başvurabilecekleri ve ülkelerindeki durum bitinceye kadar ABD’de kalma hakkı alabilecekleri bir müessesedir. Amerika’ya iltica başvurusu, yalnızca ABD topraklarında yapılır (Amerika dışından yapılan başvurular başka bir kategoriye girmekte ve farklı isimlendirilmektedir.).

Bir örnek ile açıklanacak olursak, bireyler ABD topraklarına geldikten sonra iltica başvurusu yapmakla; “Ben ülkeme veya alternatif yaşayabileceğim başka bir ülkeye dönemiyorum; bunun da nedeni, dini görüşlerim, ırkım, milliyetim, politik duruşumdur veya üye olduğum gruptur. Kendi ülkemdeki şartlar düzelene kadar Amerika içerisinde kalmak istiyorum.” şeklinde talepte bulunmuş olmaktadırlar. Bu başvurunun sonucunda ilgili makam başvuruyu inceler ve makul bulduğu takdirde iltica başvurusunu kabul eder.

ABD, buna ek olarak, her ülkede olmayan bir hak tanımaktadır. ABD’de iltica başvurusu yapıp bu başvurusu onaylanan bireyler, başvurularının onaylandığı tarihten 1 yıl sonra, hâlâ ABD’de yaşıyorlarsa, Yeşil Kart (Green Card/ABD’de kalıcı oturma izni) başvurusu yapmaya hak kazanırlar. Böylece bireyler, kalıcı oturma aldıktan sonra mülteci statüsünü bırakıp Yeşil Kart alarak, sonrasında vatandaşlığa da geçebilecekleri bir oturma hakkı kazanmış olurlar. Burada bir hususa dikkat edilmelidir: Mülteci statüsü bırakılıp Yeşil Kart sahibi olunduğu zaman diliminde, bu statünün iptaline neden olan bir durum ortaya çıkması halinde (örneğin hırsızlık gibi), söz konusu kişi hakkında daha önceki iltica başvurusu dikkate alınmaksızın sınır dışı edilme işlemi uygulanabilmektedir.

“Herhangi bir haktan mahrum olunur mu?” sorusu birkaç farklı açıdan irdelenmek gerekir. Öncelikle belirtmek gerekir ki; iltica başvurusunda bulunan şahıslar, Amerika’da yaşam şartları açısından doğrudan bir kayba veya zarara uğramaz. İltica başvurusu onaylanan birey belli bir süre sonra ABD’de kalıcı oturma izni ve sonrasında da vatandaşlık başvurusunda bulunabilir. Dolayısıyla bu sürecin iltica sebebiyle başlamış olmasının bireylere doğrudan bir zararı olduğu söylenemez.

Amerika içerisinde gelecekteki vize başvuruları çerçevesinde bakılacak olursa; bu ülkede iltica başvurusunda bulunan bir birey, belirli bazı sebeplerden dolayı kendi ülkesine dönemediğini beyan etmiş olmaktadır. Dolayısıyla, turist ya da öğrenci vizesi gibi, şahsın bir süre sonra ülkesine dönmesinin beklendiği vizelerde gelecekte de sorun yaşanması muhtemeldir. Tabii bu durumda yapılacak vize başvurusu şahsın o günkü koşullarına göre ayrıca değerlendirilecektir.

İltica başvurusunun başvuran bireyin kendi ülkesinde ne gibi sonuçları olabileceğine bakılacak olursa; öncelikle, başka bir ülkede iltica başvurusunda bulunmuş olmak, Türk vatandaşlığından çıkarılmanın gerekçelerinden biri değildir. İkinci olarak, iltica başvurusunda temel olarak Türkiye Cumhuriyeti'ni şikayet ediyor ya da kötülüyor olmak söz konusu değildir. Başvurunun temelinde yatan argüman, Türkiye'de şu anda hakim olan siyasi güç tarafından başvurusunun da içinde bulunduğu bazı kişilere karşı bir baskı uygulandığıdır ve başvuru buna karşı bir korunma talep etmiş olmaktadır. Dolayısıyla, Türkiye'deki şartlar değiştiği zaman iltica başvurusunda bulunan bireyler bir başka sıkıntı yaşamıyor iseler Türkiye'ye dönebilirler. Örneğin; 80'lerde bir takım baskılar sebebiyle Almanya'ya gidenler, Türkiye'de bir barış ortamı oluştuğunda tekrar Türkiye'ye dönmüştür.

Ayrıca, Türk Ceza Kanunu'nda 'başka ülkeye gidip iltica başvurusunda bulunma' olarak tanımlanmış bir suç türü de bulunmamaktadır. İltica, uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan bir haktır. Amerika'da yapılan başvurular katı bir şekilde gizli tutulur ve kişisel bilgilerin ilgili devlet kurumları dışındaki üçüncü şahıslarla paylaşılması beklenir. Ancak, afaki ve çok küçük bir ihtimal de olsa, insan faktörünün olduğu her yerde güvenlik zaafiyeti yaşanması olasılığı dikkate alındığında, iltica başvurusunda bulunan bir birey veya bireyler hakkındaki bazı bilgi ve belgelere ulaşılabilmesi ihtimali teorik olarak bulunmaktadır. Böyle bir durumda, başvuru iltica başvurusunu 'Cemaatle bağlantılıyım' diyerek yaptıysa ve Türkiye'de bu durum hâlihazırda suç olarak kabul ediliyorsa, buradaki başvuru Türkiye'de bireyler aleyhine delil olarak kullanılabilir.

2- İltica başvurusu yapan şahsa yönelik kendi ülkesinde herhangi bir yaptırım veya negatif bir bakış açısı oluşur mu?

Uluslararası sözleşmelerle verilmiş bir haktan yararlanmak suç teşkil etmez. Ancak, başvuruya esas şartları oluşturan hükümet ya da rejimin başvurucuya pozitif bakmayacağı varsayılır.

3-Sağlık, eğitim, burs ve kira yardımı gibi sosyo-ekonomik konularda, iltica başvurusunda bulunan şahıslar Amerika’da ne tür haklar elde etmektedir? İltica başvurusu kabul edilen şahıslar bu haklar dışında ne gibi haklar elde etmektedir?

ABD’nin mültecilere tanıdığı en somut hak, kalıcı oturma iznine (yeşil karta) başvurma hakkıdır. Amerika’da iltica başvurusunda bulunan bireyler, **başvurularının kabulünden bir yıl sonra**, bir yıl boyunca Amerika’da kalmış olmak kaydıyla, kalıcı oturma iznine başvurma hakkı kazanırlar. Bunun dışındaki hususlar, Amerika’nın federal bir devlet olması, her eyaletin kendi bütçesinin olması, özellikle sosyal yardımların eyalet bütçeleri üzerinden yapılıyor olması, her eyaletin kendi şartlarını kendisinin belirliyor olması vs. etkenlerle sınırlanmaktadır ve eyalet bazında farklılık arz etmektedir. Federal hükümetin de mültecilerle ilgili yardım programları olabilmektedir, ancak bu yardımlar sosyal ülkelerde olan ölçüde geniş değildir. Bu konuda Office of Refugee Settlement’in web sitesinden detaylı bilgi alınabilir.¹

İltica başvurusunda bulunan bireylerin başvurusu kabul olduysa, kabul ile birlikte veya başvurusu kabul edilmemiş olmakla beraber başvurusu hala incelemede ise (immigration mahkemesi ya da USCIS’de) başvuru tarihinden itibaren 150 gün geçtikten sonra Amerika’da çalışma iznine başvurabilir.

Burada başka bir husus daha var ki, özellikle yeni Amerikan Hükümeti bu konu üzerinde durmaktadır. Normal şartlar altında bir kişi yeşil kart alırken temel ihtiyaçlarını karşılamak için devlete maddi anlamda yük olmayacağını belirtmektedir (public charge rule). Yani devlet, **iltica dışındaki** yollarla yeşil kart verirken şahısların kendilerinden veya maddi anlamda sponsorlarından bu konuda taahhüt almaktadır. Bu bağlamda, daha sonrasında devletin destek verdiği bir programa kayıt olup da oradan bir şekilde menfaat sağlayan yeşil kart sahibi bireyin vatandaşlık süreci, bu durumdan etkilenebilir. Bu olumsuz etkilenme ihtimali şu an itibarıyla iltica başvurusu dolayısıyla kazanılan yeşil kartları kapsamamakla birlikte, bu hususta değişikliklerin çok sık yapıldığını ve konunun güncelliğini koruduğunu, dolayısıyla gelecekte iltica kaynaklı alınan yeşil kartlıları da kapsama ihtimali düşünülüp değerlendirilerek adım atılmasının daha makul olacağını belirtmekte fayda vardır.

¹ <https://www.acf.hhs.gov/orr>

4-İltica başvurusu onaylanan şahısların yeşil kart sürecini başlatan bekleme süresi olan bir yıllık süre hangi tarihten itibaren başlar?

İltica başvurusu kabul edildikten (granted asylee) sonra başlamaktadır; yani burada bireylerin ilticaya başvurduğu tarih değil, başvurunun onaylandığı tarih esas alınmaktadır.

5-İltica başvurusunda bulunan bireyler başvurunun hangi evresinden itibaren yurt dışına seyahat edebilir ve/veya kendi ülkesine gidebilir? Bu şekilde yurt dışına çıkan şahısların ABD’ye giriş yaparken herhangi bir sorunla karşılaşma ihtimali var mıdır?

İltica başvurusu onaylanmış bireyler, onayı aldıktan sonra seyahat belgesine (Refugee Travel Document) başvurabilir, bu seyahat belgesini aldıktan sonra Türk pasaportuna da ihtiyaç duymadan seyahat edebilir, yurt dışına çıkabilir. Başvuru süreci genellikle 3-5 ay sürebilmektedir.

Öncelikle belirtmek gerekiyor ki, ABD vatandaşı olunmadığı sürece herkes Amerika’ya girişte problem yaşayabilir, bu konuda kapsayıcı bir garanti söz konusu değildir. Bununla birlikte seyahat belgesi, ABD’nin bireylere tanıdığı bir hak olup, geri dönüşlerde keyfi nedenlerle ABD’ye alınmama şeklinde bir uygulamanın olması beklenmez. Ancak, bireylerin herhangi bir şekilde bir suça karıştığına, bir şekilde kanunları ihlal ettiğine veya mülteci statüsünü alırken yalan söylediğine dair bir şüphe uyanması vs. durumlarında gümrükteki memur, ülkeye giriş başvurusunu reddedebilir. Çünkü gümrükteki memur, bireylerin Amerika’ya girişine izin verip vermeme yetkisine sahiptir. Genelde, seyahat belgesi olan, Amerika içerisinde herhangi bir suça karışmamış ve iltica başvurusunda usule uygun olarak hareket etmiş olan şahısların kapıda hiçbir sorun yaşamadan Amerika’ya girmesi beklenir.

Buna ek olarak, bir de bireylerin iltica başvurusu henüz onaylanmamışken, hâlâ iltica süreci devam ediyorken başvurabilecekleri seyahat belgesi vardır. Bu belge, başvuru onaylandıktan sonra alınan belge gibi bireylere tanınmış bir imtiyaz değildir; ancak, ihtiyacı olan bireyler bu ihtiyacı da ispat edebilecek durumdaysalar buna başvurabilir. Bu durumun doğal sonucu olarak, bahsi geçen halde bu belge ile seyahat edip tekrar Amerika’ya döndüğünde gümrükteki memurun yaklaşımı farklı olabilir. Yani, Amerika’da illegal bir şey yaptınız mı, illegal çalıştınız mı vs. hususları üzerinde daha fazla durarak ülkeye girişinizi reddetme olasılığı da daha yüksek olacaktır. Genel olarak avukatların bu husustaki ortak görüşü, çok ciddi bir mecburiyeti olmadığı sürece hiç bir bireyin iltica başvurusu kabul edilmeden bu belgeyle yurt dışına seyahat etmemesi yönündedir.

Seyahat belgesiyle Türkiye'ye seyahat etme konusunda ise; mülteci statüsü, başta da belirttiğimiz gibi, geçici bir statü, yani bireylerin Amerika'da kendi ülkelerindeki şartlar düzelene kadar kalabilmesi için verilmiş bir statüdür. Dolayısıyla, ilticaya başvurmuş bir şahıs kendi ülkesine gidip ABD'ye döndüğünde girişte kendi ülkesindeki baskıdan kaçarken nasıl gidip gelebildiğini izah edebilmesi gerekecektir. Örneğin, ülkenize gidip 3 gün kalıp döndükten sonra, "Ülkemdeki şartlar hâlâ düzelmiş değil, ama ben korkarak da olsa girdim, çıktım." iddiası inandırıcı bulunabilir; ancak bir şahıs kendi ülkesinde üç ay kalmışsa geri döndüğünde aynı iddiayı ispat etmesi çok zor olacaktır. Dolayısıyla, birey kendi ülkesinden geldiğinde, mülteci statüsüne artık ihtiyacı olmadığı veya ilk başvurduğundaki iddiaları zaten haklı olmadığı gerekçesiyle ABD'deki mülteci statüsü gümrükte iptal edilebilir ve gümrükten geri gönderilebilir.

Bireyler bunun benzeri bir sorgulamaya yeşil kartı aldıktan sonra da maruz kalabilir. Yani, mülteci statüsünü bırakıp yeşil kart aldıktan sonra da şahısların ABD'ye girişte, Türkiye'deki şartların sonradan değiştiğini, ilk başvurduklarında haklı olduklarını, USCIS'i kandırmadıklarını göstermeleri gerekebilir.

Sonuç itibarıyla vatandaş olmadan önce bireylerin ülkelerine yapacağı her seyahatte biraz daha dikkatli olması gerekir ve mutlaka avukatla görüşülmelidir.

6-Farklı eyaletler bazında değerlendirdiğimizde şahısların iltica başvurusundan daha hızlı sonuç alabilmek için ikamet ettikleri eyalet dışında iltica prosedürlerinin daha hızlı ilerlediği başka bir eyalette iltica başvurusu yapması ne kadar makuldür? Ve gerek yürürlükte bulunan mevzuat ve gerekse somut olaylar göz önüne alındığında bu hususta tavsiyeleriniz nelerdir?

Öncelikle belirtmeliyiz ki, iltica başvurusunu her birey ikamet ettiği yerden yapmak zorundadır. Hiç kimseye yaşadığı yerden farklı bir eyalete gidip oradan başvurma hakkı tanınmamaktadır. Ancak, tabii ki, başvuruyu yapacak kişi başka bir eyalete yerleşirse, orada yaşamaya başlarsa başvurusunu yeni yaşamaya başladığı yerden yapması gerekecektir. Altını çizerek belirtmek gerekiyor ki; dosyayı inceleyen memur, iltica başvurunuzu aslında yaşamadığınız bir eyaletten yaptığınızı fark eder yahut böyle bir durumdan şüphelenirse başvuru sürecindeki kredibiliteniz ve dolayısıyla başvurunuz ciddi anlamda olumsuz etkilenecektir.

İlticaya başvurmayı düşündüğünüz eyalette kalıcı bir adres sağlayabilecek durumdaysanız taşınmak doğru bir tercih olabilir. Çünkü iltica başvurularında eyaletler arasında fark

bulunmaktadır. Şöyle ki; iltica, eyalet ofislerindeki memurların ve idarecilerin takdirine bağlı yürüyen bir müessesedir. Başvuru önce ofis memurlarına gitmekte, dosyayı inceleyen memur daha sonra üstleri ile görüşüp onların da dahil olmasıyla dosya hakkında karar vermektedir. Dolayısıyla, idarecilerin bir ofisi nasıl yönlendirdiği, memurların üzerinde nasıl baskı yaptığı gibi durumlar o ofisin iltica başvurularına yaklaşımını etkilemektedir.

Tecrübelerden yola çıkarak örnek vermek gerekirse, New York ve New Jersey birbirine çok yakın ve iç içe iki eyalet olmasına rağmen kararlar arasında çok ciddi fark olduğunu söyleyebiliriz. Her bir ofisin ne kadar kabul oranı olduğu vs. istatistikler ile açıklanıyor ve bu istatistikler de aynı sonuca işaret ediyor. New Jersey, ofisler arasında çok ortada duran bir yer olmasına karşın New York ise düşük kabul oranı olan bir yer. Resmî açıklamalara ve pek çok yoruma bakıldığında, New York'un bir miktar daha fazla kaçak insan barındırmasından dolayı burada başvurulara genelde daha olumsuz bakış açısıyla yaklaşıldığı düşüncesi hâkim.

7-Halihazırda ABD’de statüye sahip şahısların iltica başvurusunda statülerini koruması nasıl bir avantaj sağlamaktadır? Diğer taraftan, iltica başvurusu reddedildiği takdirde hakim karşısına çıkmak için var olan statüden vazgeçmenin oluşturacağı riskler nelerdir?

Halihazırda ABD’de statüye sahip şahısların iltica başvuruları reddedildiğinde mahkemeye gitmeden, tekrar iltica ofisine iltica başvurusunda bulunma hakkı vardır. Şöyle ki; statü sahibi birisi bu statüyü koruyarak iltica başvurusu yaptığı ve başvurusu reddedildiği takdirde, mevcut statüsü bu durumdan etkilenmemektedir. Dolayısıyla, yeniden başvuru yapmasının önünde bir engel bulunmamaktadır. Fakat, bu başvuruda daha öncekine nazaran bir şeylerin değiştiğini ifade edebilmesi gerekecektir. Yine de, netice itibariyle yanlış anlaşıldığını düşünüyorsa başvurusunu yeniden yapabilir.

Buna karşın, bireyin başvurusu reddedilmişse ve red anında yasal olarak ülkede bulunmasını sağlayacak bir statüsü yoksa, bu durumda iltica iddiasının hakim tarafından dinlenmesi ve reddedilirse de sınır dışı edilme prosedürünün işletilebilmesi için mahkemeye havale edilmesi gerekecektir. Dolayısıyla, her ne kadar mahkemede hâkimin immigration office’deki memurlardan daha fazla inisiyatif alabileceği düşünülse ve belki daha zayıf dosyaları memurlara göre daha kolay kabul edebilecekleri (tabii ki hakimine bağlı olarak) düşünülse de, bunların hiçbirisi bu süreç ile alınan riske değmeyeceğinden, özellikle dosyası zayıf olan kişilerin iltica başvuruları onaylanana kadar mevcut statülerini korumaları tavsiye edilmektedir.

8-Avukat danışmanlığında iltica başvurusunda bulunmak isteyen ancak yeterli maddi imkana sahip olmayan şahısların ücretsiz ya da gönüllü avukatlık hizmeti alması mümkün müdür? Somut olaylar göz önüne alındığında şahısların bu gibi durumlarda nelere dikkat etmesi gerekir?

Amerika’da iltica başvurusu yapanlara, Türkiye’deki gibi maddi durumu olmayan şahıslar için devlet tarafından sağlanan ücretsiz avukatlık hizmeti bulunmamaktadır. ABD’de bu boşluğu vakıflar, dernekler, üniversiteler gibi kuruluşlar sağladıkları gönüllü avukatlık hizmetleri ile doldurmaya çalışmaktadırlar. Ancak iş yoğunluğunu dikkate aldığımızda bu tür kurumlardaki avukatların gerekli özeni gösteremeyebileceklerini nazarda tutmak gerekir. Özellikle Türklerin iltica başvuruları, riskli yönleri olabilen, bu risklerin neler olduğu ancak yaşanan sürece hakim olan kişilerce anlaşılabilen ve bir yığın ‘niye’ sorusuyla karşılaşılan başvurular olmaktadır. Dolayısıyla, başvuruların gönüllü yabancı avukatlarla yürütülmesinin oldukça zor olduğu görülmektedir. Ancak, mecbur kalındığında, görüşmeye avukatsız gitmek yerine, bu tür bir avukatla gitmenin yine de bir faydası olacaktır. Böyle bir durumda da avukatı çok iyi kontrol etmek, tartışılacak konularda çok iyi bilgilendirip yanlış anlaşılmanın önüne geçmek gerekir. Bu durumda, oluşabilecek yanlış kanıların hem başvuranın kendisini hem de başka başvuruları da etkileyebileceğini gözönüne almak gerekir.

9-Somut olaylar göz önüne alınarak statü değişikliği veya iltica başvurusu yaparken avukat desteğinin önemi nedir? Avukat danışmanlığıyla bu başvuruları gerçekleştiren şahısların ne tür avantajları vardır? Avukat desteğinin buradaki önemi nedir?

İltica başvurularının ve devam eden sürecin avukat ile takibi zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak, avukat desteğinin en önemli kısmı aslında dosya hazırlığı ve mülakat aşamasıdır. Kabul etmek gerekir ki, mülakata girildiğinde bireyler ne kadar özgüvenli olursa olsun, Türkiye’de ne iş yapmış olursa olsun, psikolojik anlamda kendini kötü hissetme veya aşırı özgüvenle gereksiz konulara girerek anlamsız kafa karışıklığına sebep olma durumları söz konusu olabilmektedir. Çünkü netice itibarıyla bir seferlik tanınan bu görüşmenin bireyin geleceğinde önemli etki yapacak olmasının getirdiği stres, bununla birlikte görüşmeyi gerçekleştiren memurun gerek olaylara gerekse başvurucunun kültürüne yabancı olması ve başvuru sahibinin anlattıklarını anlamaya, bir şekilde tutarlılığını kontrol etmeye vs. odaklanmış durumda bulunması bu

mülakatların zor geçmesine sebep olabilmektedir. Sonuç itibariyle, hassas ve zor bir süreç olduğu için, görüşmeye avukatla birlikte hazırlanılması, sonrasında da avukatla birlikte mülakata katılarak memur nezdinde oluşabilecek yanlış anlaşılmaları avukatın gidermesi başvuru süreçleri için önemli olacaktır.

Bununla birlikte, yapılan iltica başvurularının bir de doküman boyutu var ki, bu kısım gerçekten uzman bir çalışma gerektirmektedir. Bazen o kadar çok evrak sunulmuş oluyor ki, gereksiz yere sunulan çok sayıda evrak çok sayıda soru üretiyor. Oysa, iltica başvurusunun kabulü için her türlü değil, yeterli ölçüde makul evrakı dosyaya sunmak gerekiyor. Bu hususta makuliyet ve yeterlilik değerlendirmesi yapacak olanlar (kimi zaman başvurunun yapıldığı yere göre de hassasiyetle üzerinde durulması gereken hususlar olabildiğinden) tabii ki konunun uzmanı olan avukatlar olacaktır.

10-İltica başvurusu reddedilen ve haricen herhangi bir statüsü olmayan bir şahsın iade mahkemesi süreci nasıl ilerlemektedir? Ret kararına itiraz mümkün müdür? Ülkesine iade edilme riski bulunan şahsın ABD’den ayrılarak başka bir ülkeye gitmek istediği takdirde herhangi bir engelle karşılaşması söz konusu mudur?

Öncelikle belirtmek gerekir ki, iltica başvurusu reddedilen ve haricen herhangi bir statüsü olmayan bir şahsın Amerika’dan çıkıp gitmesinin önünde hiçbir engel yoktur. Amerika çıkışları, pasaport kontrollü çıkışlar değildir. Dolayısıyla, başvuran işlediği herhangi bir suçtan dolayı Amerika’da değilse ve tutuklu da bulunmuyorsa Amerika’dan çıkıp gidebilir. Ancak mahkeme süreçlerini beklemeden yapılacak böyle bir çıkışın gelecekte ABD’ye dönüş için çok ciddi sorunlar üretebileceğini göz önünde tutmak gerekir.

Yine belirtelim ki; iltica başvurusu reddedilen ve red anında herhangi bir statüsü olmayan bir şahsın başvurusu reddedildiği andan itibaren sınır dışı etme prosedürü başlar. Ve fakat, ABD sınırları içerisindeki hiçbir göçmen hakim önüne çıkarılmadan sınır dışı edilemez. Bu nedenle memurlar, olumlu düşünmedikleri dosyaların hem nihai değerlendirmesini hem de şahsın sınır dışı edilmesine (deport) hükmedilmesi kararını göçmenlik (immigration) hakimlerine bırakır ve dosyayı hakime gönderirler.

Hakim, başvuranın iltica talebini tekrardan dinler. Bu noktada, hakimın üç farklı karar verme imkanı vardır:

- 1) İltica başvurusunu kabul edebilir.

- 2) İltica başvurusunu reddedebilir, bu karar aynı zamanda başvuranın sınır dışı edilmesi kararıdır. Sınır dışı edilme kararı başvuran tarafından temyize götürülebilir. Temyizden de reddolunursa, federal mahkemeye taşınabilir. Federal mahkeme de başvuran hakkında sınır dışı edilme kararı verirse bu karar artık nihai karar olup, sınır dışı edilmenin önündeki engeller kalkmış olduğundan karar icra edilir.
- 3) Hakim başvuruyu kabul etmeyebilir. İltica başvurusunun kabul edilebilmesi için sağlam bir temele dayanan, zulme uğrama korkusu gerekir. İltica başvurusunda bulunan bireylerin korkularının sağlam temele dayandığını göstermeleri için yeterince belge sunmaları beklenir. Hakim, aktarılan hikayenize göre bir korku yaşadığınıza ilişkin kanaat sahibi olmakla birlikte ilticanızı onaylayacak kadar ikna olmamış olabilir. Bu durumda, iltica başvurusunu reddedip başvurucunun sınırdışı edilmesini onaylamakla birlikte kararı ertelemek suretiyle ABD’de kalınmasına müsaade edebilir. Böyle bir durumda da bireyler Amerika içerisinde kalır, çalışma izni alır fakat, seyahat belgesi alamaz ve aile birleşimi yapamazlar. Netice itibariyle, bu durumdaki şahıs hakkında sınır dışı kararı verilmiş, ama kararın uygulanması ertelenmiştir. Amerikan kanunlarına riayet eden bir şahıs olarak kalındığı sürece, kendisine güvenli bir ülke bulununcaya kadar (uygulamada böyle bir arayış olmamaktadır) ABD’de kalabilirler.

Başvuran hakkında sınır dışı edilme kararı verildiğinde, genel olarak savcıların beklentisi ve talepleri, başvuranın geldiği ülkeye veya güvenli bir üçüncü ülkeye gitmesi yönündedir. Başvuran, bu kararın icrasını beklemeksizin, kendisi devlete yük olmayacağını, devletten herhangi bir para istemeyeceğini beyan ederek ayrılmayı isteyebilir; tutuklu değilse de ülkeden çıkıp gidebilir. Sınır dışı edilme kararı tutuklu bulunan başvuru hakkında verilmişse, başvuran tarafından, “voluntary departure” denilen “gönüllü ayrılma” talep edilebilir.

11-ABD’de iltica başvurusunda bulunmak isteyen, ancak başka ülkenin vize veya vatandaşlığına sahip olan şahısların durumuyla ilgili ne gibi bir istisna söz konusudur? Çifte vatandaşlığı bulunan ancak siyasi nedenler veya güvenlik tehdidi gibi nedenlerle her iki ülkeye de geri dönemeyen şahısların iltica başvurusunun kabul edilme ihtimali nedir?

Kendi vatandaşı olduğu ülke dışında güvenli başka bir ülkede sürekli oturum hakkı veya bu güvenli ülkenin pasaportu olan bireyler Amerika’ya iltica edemez. Bu durumun bir istisnası yoktur. Örneğin, Amerika’ya gelmeden önce Almanya’da oturumunuz var ise Amerika’ya gelip

iltica edemezsiniz. Peki bu güvenli olmayan ülke veya güvenli olan ülkeler kanunla yazılı olarak belirlenmiş midir? Hayır. Kimi durumlarda başvuran, her ne kadar kabul edilmesi ve ispatı güç bir durum olsa da, içinde bulunduğu durumu delilleri ile birlikte ortaya koymak kaydıyla normal şartlarda güvenli kabul edilen bir ülkenin kendisi için güvenli olmadığı iddiasında bulunabilir. Örneğin; Yunanistan, Avrupa Birliği üyesi olması dolayısıyla güvenli olduğu kabul edilen bir ülke olmasına rağmen, içinde bulunulan durum sebebiyle orada güvende olunmadığının ileri sürülmesi mümkündür. Bununla birlikte, güvenli olmadığı bilinen bir ülkede oturma sahibi olan kişiler, o ülkeye döndüklerinde güvende olmayacaklarını iddia ederek Amerika’da iltica başvurusunda bulunabilirler. Örneğin; Fas’ta oturma sahibi olan bir birey orada başkalarının tutuklanarak Türkiye’ye iade edildiklerini belirterek Fas’ın kendisi için de güvenli bir ülke olmadığını iddia edebilir.

Sorunun ikinci kısmında bahsi geçen iki farklı ülke vatandaşlığına sahip olma durumunda ise; iltica başvurusu yapılabilmesinin temelini oluşturan sebep zaten, vatandaşı olunan ülkeye gidilememesidir. Dolayısıyla kaç farklı ülke vatandaşlığı olursa olsun, ilgili kişi bu ülkelerden hiçbirine gidemiyor ve bu ülkeler başvuran için güvenli bir ülke olmuyorsa Amerika’da iltica başvurusu yapılabilir. Örneğin; hem Türk hem de Alman vatandaşlığı olan bireyin Amerika’da iltica başvurusu yapması mümkün değildir. Çünkü Almanya, ilgili kişinin gidebileceği güvenli bir ülkedir.

12-İltica başvurusunda bulunan kişilerin bu başvurusu, şahsın birinci derece yakınlarının (özellikle, aile birleşimi kapsamı dışında kalan yakınlar için) ABD vizesine başvurması veya vize sahiplerinin ABD’ye gelmesi üzerinde herhangi bir olumsuz etki oluşturur mu?

Bu husus kişilerin özel durumlarına göre değişiklik gösterir. Yakınları Amerika’da iltica etmiş olan bireyler bakımından bu durum onların gerek vize görüşmelerinde gerekse Amerika’ya girişlerinde şahsın halihazırda iltica edene katılacağı, dolayısıyla aslında iltica etmek için ABD’ye gitmeye çalıştığına dair kanı oluşturabilecek ve vize başvurusunun reddine sebep olabilecektir. Sonuç olarak, ilticaya başvuranların yakınları vize alamaz gibi bir hüküm kesinlikle yanlıştır. Bunun pek çok örneği yakın zamanda yaşanmıştır. Ancak başvuranların yukarıda bahsedilen olumsuz algıyı değiştirebilecek bir durumunun da olması gerekeceği açıktır.

13- Eşi KHK ile kamudan ihraç edilen, herhangi bir soruşturma geçiren veya yurt dışında bulunduğu gerekçe gösterilerek pasaportu iptal edilen veya yargılaması devam eden aile üyeleri için aile birleşimi başvurusu gerçekleştirilebilir mi?

Bireyler Amerika’da iltica başvurusunda bulunmuş ve onay da almış ise bu durumda geride kalan ve aile birleşimi kapsamında olan aile üyeleri için aile birleşimi başvurusunda bulunabilir. Öncelikle, aile birleştirme başvurusunun Amerika içerisinde onaylanması gerekmektedir. Onaylandıktan sonra konsolosluga gönderilir. Birleşime tabi aile üyeleri (eş ve 21 yaş altı çocuklar) konsolosluga giderek oradan seyahat belgesini alır. Bu belge dışında pasaport veya vize vb. başkaca bir şeye gerek olmaksızın Amerika’ya gelebilir.

14-Siyasi nedenlerle ABD’ye iltica eden ancak, ailesi kendi ülkesinde yaşayan ve farklı sebeplerden dolayı ABD’ye gelemeyen şahıslar iltica başvurusunun hangi aşamasında aile birleşimi talebinde bulunabilir? Aile birleşiminde yaş sınırı nedir? Herhangi bir sebeple Türkiye dışında bulunan aile üyeleri için de aile birleşimi başvurusunda bulunmak mümkün müdür?

İltica başvurusunda bulunan bireyler başvurudan kabul aldıkları andan itibaren aile birleşimi talep edebilirler. Aile birleşimi eş ve 21 yaş altında olan çocuklar için talep edilebilmektedir. Çocuklar başvuru esnasında 21 yaşının altındaysa ve başvuruda listelenmişse korunurlar. Aile birleşim taleplerinde dikkat edilen şey, tarafların, ailenin bir parçası olduğunu ispat etmeleri gerektiğidir. Bu da doğum belgeleriyle veya nüfus kayıt örnekleriyle ispat edilebilir.

Aile birleşimi başvurusunda bulunulan aile bireyleri Türkiye’de yaşanan sıkıntılardan dolayı Türkiye dışında bir ülkede ise belgeler o ülkedeki konsolosluga gönderilir, aile birleşmesi mulakatı orada yapılır.

Ayrıca belirtmek gerekir ki, anne ve baba için aile birleşimi talep edilmesi söz konusu değildir. İlticaya başvuran kişi 21 yaşının altında olsa dahi anne ve babasını, kendi başvurusuna ekleyemez.

STATÜ DEĞİŞİKLİĞİ

15-Turist vizesiyle ABD’ye gelip daha sonrasında statü değişikliği yaparak belirli bir amaçla ABD’de yaşamayı düşünen kişilerin bunu yapabileceği göçmen olmayan vize türleri

nelerdir? Statü değişikliği başvurusunu gerçekleştirirken oluşabilecek sorunlar göz önüne alındığında avukat desteği nasıl bir önem taşımaktadır?

Amerika’da kalmaya yönelik geçici vizeler; çalışma vizeleri, öğrenci vizeleri ve yatırımcılara yönelik vizeler olarak üç kategoride toplanabilir.

Öğrenci Vizeleri

J1 ve F1: Bireylerin bu vizeleri alması için devlet onaylı kurumlardan (I-20 formu verebilen kurumlar) bir okula kayıt olması veya DS-2019 verebilen bir programa katılarak I-20 veya DS-2019 adlı dokümanları alması gerekmektedir. Söz konusu okul ya da programlar bireyin başvurusunu kabul ettiği takdirde zaten bu belgeleri de verecektir.

Amerika’ya turist vizesiyle gelen bireyler daha sonra bu vizelerden birine geçmek isterse bahsi geçen dokümanları aldıktan sonra, **turist vizesinin süresi bitmeden başvurmak kaydıyla**, statülerini öğrenciye dönüştürebilirler. Diğer vize türlerinde –örneğin; çalışma vizelerinde, yatırımcı vizelerinde– vize başvurusunun yapıldığı gün turist statüsünün geçerli olması yeterli iken öğrenci vizesi başvurularında, mevzuattan kaynaklanan teknik nedenlerle, kabul alınan programa/okula başlamadan en geç 1 ay öncesine kadar turist vizesinin geçerli tutulması şarttır. Yani, bireylerden kayıt olduğu program başlayana kadar turist statüsünü “statü uzatma” başvuruları ile koruması beklenir. F-1 başvurularının bazen bir yılı bulabildiği düşünüldüğünde iki veya daha fazla turist vizesi uzatma başvurusu göndermek zorunda kalınabilecektir. Dolayısıyla, “Ben bugün başvurumu yaptım, bugün yeni statüm geçerli, bundan sonra başvuru süreci bir yıl da sürse mevcut statümü korumama gerek yok.” şeklinde bir düşünce, öğrenci vizelerine geçişte söz konusu değildir. Bu husus, yaklaşık bir buçuk iki yıllık bir uygulama olup, dikkatle takip edilmesi gerekir. Aksi halde öğrenci vizesi başvurusu ret ile sonuçlanacaktır.

Ayrıca, bireyler statüsünü değiştirip öğrenci vizesini onaylattıktan sonra, bir programda kayıtlı olduğu sürece Amerika’da öğrenci olarak kalabilir. Sürenin bir önemi yoktur. Burada dikkat edilecek husus, eğitimin makul basamaklarda ilerlemiş olmasıdır. Örneğin, ESL ile başlayıp peşi sıra üniversite eğitimi, yüksek lisans ve doktora eğitimi şeklinde makul bir ilerleme olması gerekmektedir. Önce yüksek lisans yapıp sonra dil kursuna gitmek makul olmayacağından öğrenciliğin sorgulanması ve statü iptali gündeme gelebilir.

Çalışma Vizeleri

H1: Üniversite mezunlarının başvuru yapabilecekleri bir vizedir. Yıllık 60.000 kotası olan bu vize ile çalışma izni alınması için öncelikle sponsor olacak bir işveren bulunması gerekir. Minimum olarak alınması gereken maaş vardır ve bu maaşı devlet belirler. Bu vize 3+3 olarak toplam 6 yıla kadar alınabilmektedir. Mevcut kotanın erken doluyor olması nedeniyle bireylerin başvurularını 1 Nisan'dan önce USCIS'e ulaştırmaları gerekmektedir. Diğer taraftan, halihazırda ABD'de olan ve çıkmayı düşünmeyen bireylerin 1 Ekim'e kadar da Amerika'daki yasal statülerini koruyabilmesi gerekir.

O:“O vizesi”, olağanüstü başarı göstermiş olan bireylerin bir sponsor aracılığı ile başvurabilecekleri vize türüdür. Özellikle akademisyenler veya geldiği ülkede belirli bir alanda öne çıkmış kişiler başvurabilir. Bu vizeyi almak çok zor olmamakla birlikte, ortaya olağanüstü bir başarı konulduğunu göstermek gerekir. Örneğin; Doçent, profesör vs. olanlar başvurabilir. Ayrıca, bireylerin öne çıktıkları alanda yaptıkları işi devam ettirebilecekleri bir işverene de ihtiyaçları vardır. Örneğin, doktorsanız doktorluk hizmeti verebileceğiniz veya tıp araştırması yapabileceğiniz bir işveren gerekecektir. Bu şartlar sağlanabildiğinde, herhangi bir kotaya tabi olmadan alınabilen bir vize türüdür.

P: Performans vizesi, daha kısa süreler için verilen, sanat, spor, veya kişisel bir alanda öne çıkmış, farkını ortaya koyan ve bir performans sergileyenlere yönelik olarak verilen bir vizedir. Amerika'ya gelip uzun süre kalacak bireyler için pek uygun olmayıp, 1 yıllık veya H1 beklerken vs. alınabilecek bir vizedir.

L: Şirket içi transfer vizesi olarak bilinir. Uluslararası bir şirkette çalışıyor olmak gerekir. Bireylerin çalıştıkları Amerika dışındaki şirketin kardeş şirketi, ana şirketi veya bağlı şirketi Amerika'da olmalıdır. Amerika dışındaki şirkette son üç yılın en az bir yılında çalışmış olma şartı aranır. Bu vize ile bireylerin Amerika'ya yönetici olarak yahut özel bir bilgi gerektiren bir işi yapmak için gelmesi gerekir. Bahsi geçen şartlar sağlandığında, yine kotaya tabi olmaksızın, L vizesi alınabilir. ²

Yatırımcı Vizeleri

Hem yatırım yapanlar için hem de iki ülke arasında ticaret yapanlar için, ikili uluslararası sözleşmelerle verilen vizelerdir. Bu vizenin alınabilmesi için bireylerin vatandaşı olduğu ülke ile

² Bu çalışma vizelerinin dışında daha ayrıntılı çalışma vizeleri de olmakla birlikte genele hitap etmediğinden burada bahsedilmemiştir.

Amerika arasında bir sözleşmenin mevcut olması gerekir. Türkiye ile Amerika arasında bahsi geçen sözleşme olduğundan, Türk vatandaşları hem E1 hem E2 vizesini alabilirler.

E1: Bu vize türüne başvurabilmek için bireylerin vatandaşı olduğu ülke ile Amerika arasında geçmişten beri devam eden kayda değer bir ticaretin mevcut olması gerekiyor. Ticaretin geliştirilmesi için verilen bu vizede, bahsi geçen ticaret sadece mal alım satımı değil, hizmet alım satımı da olabilir. Amerika'dan alınıyor veya Amerika'ya satılıyor da olabilir. Vize başvurusu yapıldığında, ticari ilişkinin önceden başlamış ve devam eden bir ilişki olması şartı aranır.

E2: Bu vize türüne başvurabilmek için bireylerin Amerika'da kendileri ve aileleri dışında istihdam oluşturabilecek bir yatırım yapması gerekmektedir. Bununla birlikte yatırım yapılarak kurulmuş olan işletmenin çalışmaya hazır hale gelmiş olması da gerekir. Bu şartlar sağlandığında statü değişikliği yapılabilir ve E2 vizesi alınabilir. İki yıllık süreyle verilen bu vize, her iki yılda bir yenilenebilir.

Amerika'da herhangi bir şekilde statü değişikliği yapılabilmesi için, bireylerin vize başvurusunda bulunduğu gün itibari ile Amerika'da yasal statüsünün olması gerekir.³ Yasal statüsü olmayan bireylerin (örneğin, vizenizin tarihi geçmişse) statü değişikliği başvurusu reddedilir. Böyle bir durumda, bütün şartlar sağlansa ve başvuru geçerli olsa dahi, vizenin Türkiye'deki büyükelçilik veya konsolosluktan alınarak gelinmesi gerekecektir (H-1B, L-1 gibi bazı vize başvurularının öncelikle ABD'den onaylatılması gerekmektedir.).

Bununla birlikte, turist vizesini uzatmak her zaman pratik bir tercih olmayabilir. Turist vizesinin uzatılması başvurusu değerlendirilirken başka bir vizeye başvurma amacınız olduğu anlaşıldığı takdirde uzatma başvurusu onaylanmayabilir. Dolayısıyla, statü değişikliği için gereken dokümanların mümkün olduğunca ilk 6 ay içerisinde tamamlanması daha doğru olacaktır. Fakat, herhangi bir sebeple statü değişikliği için gereken dokümanları yetiştiremeyen bireylerin turist vizesini uzattıktan sonra bir başka vize türüne geçiş için bir süre beklemesi tavsiye edilir. Burada aranan bireylerin başlangıçta turist vizesini uzatma amacı taşıdığı ancak sonradan alınan bir kararla statü değişikliğine gitmek istediğini ortaya koyacak bir zaman dilimi olmasıdır.

Statü değişikliğinin türü ne olursa olsun, vizenizin ilk üç ayında statü değişikliği başvurusu yapılması önerilmez. Aksi halde USCIS, bireylerin asıl amacının statü değişikliği yapmak

³ Öğrenci vizesi için istisnai bir durum olduğu yukarıda belirtilmiştir.

olduğuna ve mevcut vizeyi sadece ülkeye giriş için kullandığınızla hükmedecektir. Bu durumda vizenin suiistimal edildiği düşünülerek başvurunuz reddedilebilir.

16-Statü değişikliği ve iltica başvurusunda şahışlar mevcut statülerinin süresi dolduktan sonra başvuruda bulunmaları sebebiyle herhangi bir yaptırıma tabi tutulur mu?

Böyle bir durumda öncelikle, statü değişikliği başvurusu reddedilir. Dolayısıyla statü değişikliği yapabilmek için bireylerin mevcut statüsünü koruması zorunludur. **Ancak, iltica başvurularında böyle bir zorunluluk yoktur.** İltica başvurularının ise kural olarak, bireylerin Amerika’ya girmesinden sonraki 1 yıl içerisinde yapılması gerekmektedir.

17-Herhangi bir statü değişikliği başvurusundan ret alan, ABD’de başka yasal statüsü olmayan ve halihazırda iltica başvurusu da yapmamış bireyler hangi yasal haklara sahiptir? Bu şahışların red kararı sonrası yeniden statü değişikliği başvurusunda bulunması mümkün müdür? Bu durumda bulunan bireylere yeniden statü değişikliği başvurusu yapması mı yoksa iltica başvurusu yapması mı tavsiye edilir?

Statü değişikliği başvurusundan ret cevabı geldiğinde geçerli bir statüsü olmayan bireyler yeniden statü değişikliği başvurusunda bulunamaz. Çünkü, bir başvuru yapabilmek için geçerli bir statünün olması gerekmektedir. Fakat mevcut yasal statüsü geçerli olan bireylerin yeniden statü değişikliği başvurusu yapmasının önünde bir engel yoktur.

Statü değişikliği başvurusundan ret cevabı geldiğinde yasal bir statüsü olmayan bireylerin USCIS’in kendi iç mekanizması içerisinde temyiz gibi düşünebilecek bir işlemi yapma imkanları vardır. Başvurusunun kabul edilebilirliğine güvenen bireyler bu yola da başvurabilir. Bu durumda statü değişikliği başvurusu mahkemeye gitmeyecek, göçmenlik bürosundaki memura tekrar gönderilecektir. Bu şekilde bireyler memurun ilk red kararını verdiği sırada gözden kaçırdığı bir husus varsa vs. bunları tekrar gündeme getirme imkanına sahip olur. Eğer bu yöntem ile de statü değişikliği yapılamaz ise (başkaca bir statüyü de haiz olunmadığı durumlarda) bireyin sınır dışı edilme prosedürü başlayacaktır. Bu anlamda, statü değişikliği başvurusu reddedilenlerin ciddi bir sorunla karşı karşıya kalabileceği söylenebilir.

Statü değişikliği başvurusundan red cevabı almış olan bireyler için söz konusu olabilecek bir diğer husus iltica başvurusunda bulunabilecek olmalarıdır. Bu bireyler Amerika’ya giriş yaptıktan sonraki 1 yıllık süreyi kaırmadıkları takdirde iltica başvurusu her zaman yapılabilirler.

Buna ek olarak, söz konusu olan 1 yıllık süreyi başka vize başvurularını beklerken kaçıran ve statü değişikliği başvurusundan da ret cevabı alan bireyler, durumlarında çok ciddi bir değişiklik olduğu argümanına sığınarak yine iltica başvurusu yapabilirler. Normal şartlarda iltica başvurularında, Amerika'ya girdikten sonraki 1 yıllık süre geçirilmediyse iltica başvurusuna süre yönüyle itiraz edilmez; fakat bu 1 yıllık süre geçirilmişse iltica başvurusunu değerlendiren memurun, yapılan değerlendirme sonucunda, bireyin durumunda bir değişiklik olduğuna ikna olması gerekecek ve bu değerlendirme o memurun inisiyatifine tabi olacaktır

Burada bahsi geçen 1 yıllık süre, var olan statünün bitişi ile değil, bireylerin ABD'ye girişi ile başlar. Statüsü sona eren bireyler de istisnai bir durum olduğunu düşünüyorsa en kısa zamanda iltica başvurusunda bulunmalıdır.

Özetle, statü değişikliği başvurusundan ret cevabı alan bireyler, yasal başka statüsü yoksa, kararı temyize taşımak, iltica başvurusunda bulunmak veya ülkeyi terk etmek haklarına sahiptir. Bunların hiçbirini yapmayan bireyler mahkemeye çağırılır ve haklarında sınır dışı edilme prosedürü başlar.

18-Turist vizesiyle ABD'ye gelen, ancak belirli bir yatırım ile ABD'de şirket kurmak ya da şirket ortaklığında bulunmak isteyen şahısların dikkat etmesi gereken temel hususlar nelerdir? Özellikle farklı ortaklar arasında hisselerin belirlenmesi, ortakların karşılıklı hak ve sorumluluklarının ele alınması, taraflardan herhangi birisinin şirket ortaklığından vazgeçmesi halinde oluşacak muhtemel tablonun belirlenmesi, taraflardan herhangi birisinin olumsuz etkilemesi gibi sorunlarla karşılaşma ihtimaline binaen sözleşmenin hazırlanmasında avukatın desteği nedir?

Bu konuda kanun metni çok net olarak, yatırımcı vizesine başvuracak olan bireylerden bir şirketin minimum yüzde 50 hissedarı olmasını beklemektedir. Ayrıca, o şirketi yönetecek durumda olması şartı da aranmaktadır. Yapılacak olan yatırımcı vizesi başvurusunda bireyler, şirket sözleşmeleri vs. belgeleri ile şirkette yönetici konumunda olduklarını gösterebilmelidir.

Yapılacak olan ortaklık sözleşmesinde karşılaşılabilecek sorunlar dikkate alınarak söylemek gerekirse, bir imtiyaz verilecekse bunun, o şirket dışındaki başka yollarla da güvence altına alınması gerekir. Kesinlikle, ortaklık ve şirketler konusunda tecrübeli bir avukatla görüşülmesi önerilen yoldur. Özellikle sözleşme hazırlanması aşamasında gelecekte doğabilecek

sorunları da dikkate alarak avukat desteği almak sonradan ortaya çıkabilecek birçok sorunun baştan bertaraf edilmesi bakımından büyük önem arz etmektedir.

PASAPORT İPTALİ VE VATANDAŞLIKTAN ÇIKARILMA

19-Pasaportu iptal edilen, pasaportunu kaybeden veya pasaport süresi biten ancak farklı risklerden ötürü vatandaşı olduğu ülkenin ilgili makamlarına yeni bir pasaport için başvuruda bulunamayan şahıslar hangi resmi makamlara başvurmalıdır? Bu başvurularda nasıl bir usul izlenmelidir? Başvurular hangi zaman aralığında gerçekleştirilmelidir?

Türk pasaportunun süresi bitmiş ve uzatılmıyor ya da iptal edildiyse ilticaya başvurarak Mülteci Seyahat Dokümanı alınabilir. İltica başvurusunun onaylanması durumunda verilecek bu belge ile pasaportsuz seyahat edilebilir.

20-Bakanlar kurulu kararıyla vatandaşlıktan çıkarılan ancak halihazırda ABD’de herhangi bir statüye sahip olan bireyler statülerini kaybetmemek adına nasıl bir yol izlemelidir? Bu şahıslar iltica başvurusunda bulunacak ise nelere dikkat etmelidirler?

Türkiye vatandaşlığından çıkarılan bireyler haklarında gerçekleşen bu işlem sonrası vakit kaybetmeksizin iltica başvurusunda bulunmalıdır. İltica ile ilgili genel açıklamalar burada da geçerlidir. Bireylerin kendilerine has başkaca bir problem olmadığı takdirde iltica başvuruları kolayca kabul edilecektir.

21-Olağanüstü yeşil kart başvurusu nedir ve hangi durumlarda mümkün olmaktadır? İltica başvurusunda bulunan şahısların olağanüstü yeşil kart başvurusunda bulunması mümkün müdür?

Öncelikle belirtilmelidir ki, iltica başvuruları diğer bütün başvurulardan bağımsız başvurulardır. Bireylerin iltica başvurusunda bulunmuş olması, onları diğer bir başvuruyu yapmaktan alıkoymaz.

Bununla birlikte, bir yeşil kart başvurusu yapılacaksa (bu green kart başvurusunun olağanüstü yetenek nedeniyle, çalışma (perm) yoluyla, çekiliş nedeniyle olması farketmez) Amerika içerisindeki statünün başvuru yapılırken korunuyor olması gerekir. Yani, iltica

başvurusunun sonucu beklenirken yasal statü kaybedilmişse olağanüstü yeşil kart başvurusunda bulunulamaz. Kanundaki düzenleme bu şekilde olmasına rağmen, önceden verilen bir mahkeme kararına dayanarak ilticaya başvurduğunda yasal statüsünü koruyor olmak şartıyla, yeşil kart başvurusu yaptığı esnada artık yasal statüsü kalmamış olanlardan yeşil karta başvurup olumlu sonuç alanlar mevcuttur. Bu gibi durumlarda esas argüman, iltica başvurularının sonuçlanmasının çok uzun sürmesi ve bu hususun da USCIS'in kaynak yetersizliğinden kaynaklanmasıdır. Dolayısıyla olağanüstü yeşil kart başvurusunda bulunma şartlarını haiz olan bireyler iltica başvuru sonucunun uzun süreceğini düşünüyor ve iltica başvuru sebepleri çok da güçlü değilse -iltica başvurusunu yaptığında statüsünü kaybetmemiş olmak kaydıyla- iltica sonucunu beklerken yeşil kart başvurusu da yapmayı deneyebilirler.

Olağanüstü yeşil karta akademik çalışma yapanlar veya spor, bilim, sanat gibi alanlarda uluslararası tanınmış veya kendi ülkesinde belirli bir seviyenin üzerinde bilinirliği olanlar başvurabilir. Örneğin, bir sporda dünya şampiyonu olan kişiler veya profesör vs. olanlar gibi. Burada aranan şart 'kendi alanınızda öne çıkmak' olup, uluslararası başarısı bulunmamak bu başvuruyu yapmaya engel teşkil etmemektedir.

Olağanüstü yeşil kart her yıl belirli sayıda kişiye verilmekte olup, başvurular yoğun olduğundan, başvurudan onay alınmış olsa bile yeşil kartın alınması yaklaşık 2 yıl sürebilir.

22- ABD'de iltica başvurusunda bulunan ancak herhangi bir statüye sahip olmayan bireylerin yeşil kart çekilişinden kabul alması mümkün müdür? Böyle bir durumda şahıslara herhangi bir tercih hakkı doğar mı?

Yukarıda iltica bekleyenlerin yeşil karta başvurabilmelerine ilişkin yapılan izahat aynen burası için de geçerlidir.

AST

Advocates of Silenced Turkey

www.silencedturkey.org